

Mgr. Daria Šemberová: Srovnání polského překladu románu *Konec punku v Helsinkách* s českým originálem

**Ústav bohemistických studií FF UK
Praha 2015**

Oponentský posudek diplomové práce

Předkládaná diplomová práce si klade za cíl kriticky zanalyzovat překlad románu *Konec punku v Helsinkách* Jaroslava Rudiše do polštiny, a to především z hlediska převedení různých jevů obecné češtiny, pro něž v polštině často chybí ekvivalentní jazykový prostředek.

Diplomová práce je rozdělena do 8 kapitol, z nichž prvních šest tvoří širší teoretický rámec, zatímco poslední dvě přinášejí autorčinu analýzu zkoumaných jevů.

První kapitola výstižně představuje J. Rudiše a jeho tvorbu, další dvě kapitoly jsou věnovány stratifikaci češtiny a současné jazykové situaci v ČR, ve čtvrté kapitole autorka představuje jazykovou situaci v Polsku. Pátá kapitola stručně mapuje přejímání cizích slov do češtiny, a sice germanismů, jež se v Rudišově textu hojně vyskytují. Poslední teoretická kapitola je věnována teorii a praxi uměleckého překladu, v níž se mimo jiné též rozebírá zaměření uměleckého překladu na čtenáře. V posledních dvou kapitolách autorka analyzuje polský překlad Rudišova románu z několika různých hledisek.

Předložená diplomová práce jako celek působí velmi dobře: je čtivá, logická a přesvědčivá. Po jazykové stránce je rovněž na velmi dobré úrovni, i když jsou v ní místy patrné stopy jisté jazykové či sémantické neobratnosti. Většina chyb má ráz překlepů či přehmatů (např. s. 17: 6. pád mn. č.: od noh; s. 25: v níže uvedených oddílu), občas chybí interpunkce (např. s. 54, s. 68: a proto; s. 54: jak tak) či kvantita (s. 22: zda se nepřesvědčivý, prolínání; s. 44: Další badatele), anebo narazíme na problémy se skloňováním feminin končících na -e (s. 26: rozdily se týkají distinkci mezi; s. 55: pomocí verbální frází; s. 66: více asociaci; z uvedené pasáží). Z interferenčně-sémantického soudku uvedu několik příkladů (s. 38: dvojitá perspektiva; s. 42: postřehy autorů k oslovené problematice; s. 54: první kolona; s. 63: rovně hovorové jméno; s. 71 rovně důležitý).

Práce jako celek však má výborně promyšlenou strukturu, jejíž jednotlivé části na sebe plynule a logicky navazují a vyznačují se vyvážeností mezi oběma základními částmi. Na diplomové práci hlavně oceňuji adekvátní a přiměřené citování prostudované literatury svědčící o velmi pečlivé vlastní přípravě a vzhledu do dané problematiky. Autorka má výborné znalosti a vlastní názor, a tak se velmi rozsáhlá sekundární literatura pro ni často stává rovnoprávným partnerem, nikoli jen berličkou. Práce oplývá řadou velmi zdařilých postřehů (např. s. 69) či zajímavých a dobře zdůvodněných návrhů na lepší překlad (např. s. 77, 78). Autorka se výběrově a z hlediska zkoumaných jevů velmi trefně zaměřila na příklady z originálu a překladu, které výstižně ilustrují hlavní teoretická východiska práce. Všímá si různých detailů: velmi mě zaujaly autorčiny úvahy o rytmické výstavbě textu (s. 70) či zajímavé příklady substituce v překladu (s. 77).

Mám několik drobných dotazů a připomínek k obhajobě: 1. Jak autorka vnímá překlad v ukázce č. 1 (s. 57) z hlediska použitého času – přítomný v češtině vs. minulý v polštině? Nedochází zde k jistému posunu? 2. Proč autorka slovo *drugie* (s. 60) považuje za zkratkové slovo? 3. Proč autorka tvar *lidi* (s. 63) označuje za obecněčeský tvar? 4. Proč si autorka myslí, že lexém *což* (s. 64 – ukázka č. 6 na s. 62) má funkci vztažného zájmena? 5. Proč se v ukázce č. 2 (s. 67) nezmiňuje fráze *dát si panáka* a její překlad do polštiny – *napít se*? Jde zde o adekvátní překlad? 6. Uveďte český ekvivalent polského frazému *miec z kimś na pieńku* (s. 32). 7. Okomentujte věty (v první se zamyslete nad částicí *si / se*, druhou upravte slovosledně): *Odborný a technický překlad si do značné míry zakládají na transferu termínů* (s. 41); *Podle našeho mínění se překladatelka různými způsoby snažila rekonstruovat kvality české předlohy v polském textu* (s. 81). 8. Uveďte chybějící pramen v použité literatuře (s. 55 – podle Aleny Macurové, 1977).

Diplomová práce Darii Šemberové splňuje všechny požadavky na diplomové práce kladené. Navrhuji ji tedy k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným drobným nedostatkům hodnotím známkou **velmi dobře až výborně**.

V Praze dne 1. 6. 2015

PhDr. Ana Adamovičová